Huisboktor (*Hylotrupes bajulus*).

Doorsnede: merk op dat de aantasting zich beperkt tot het spinhout en het hardere kernhout niet is aangetast.

Aantasting huisboktor.

Enkele houten onderdelen zijn aangetast door de huisboktor (*Hylotrupes bajulus*). De aantasting is herkenbaar aan de ovale uitvliegopeningen van de volwassen boktorren en de scheuren in de vezelrichting van het hout.

De huisboktor heeft als larve een voorkeur voor het spinhout van naaldhout met veel boomsap. Hij is dus voornamelijk actief in naaldhout jonger dan 80 jaar. In ouder naaldhout is de kans op activiteit zeer klein of zelfs onbestaand. Om die reden is veel schade op zolders van historische gebouwen vaak stabiel en is zij het gevolg van oude of niet meer actieve aantastingen.

WAT DOEN? STAPPENPLAN EN BESTRIJDINGSMETHODEN

1. Ga na of de aantasting nog actief is

Houten constructies van voor 1930 vertonen vaak sporen van oude, niet meer actieve aantastingen. Een bestrijding of preventieve behandeling is dus niet nodig. Blijf het houtwerk eventueel controleren op nieuwe uitvliegopeningen, bv. aan de hand van detectiepapier.

Voor recentere constructies met sporen van aantasting door huisboktor dien je eerst goed na te gaan of de aantasting actief is. Via monitoring dient de specifieke locatie en de omvang van het probleem te worden bepaald ([zie onderhoudsfiche](#)).

2. Bekijk de stabiliteit van de constructie

Weet goed dat de aantasting door huisboktor eerder oppervlakkig is en zelden tot structurele gebreken leidt. Als het aandeel van het volume spinhout beperkt is, levert dat bijna nooit een probleem. Bij slanke of dunne elementen met veel aantastingsgevoelig spinhout, kunnen bijkomende maatregelen nodig zijn wanneer blijkt dat het aangetaste onderdeel zijn functie niet meer kan vervullen binnen de constructie. Vervangen of verstevigen is dan noodzakelijk.

Bij vervangingen is een preventieve behandeling van het nieuwe hout tegen huisboktor aan te raden omdat het nieuwe hout ook spinhout kan bevatten. Kies dus verduurzaamd of behandeld hout. Nog beter is om hout te kiezen met weinig of geen spinhout, maar dat is moeilijk te herkennen bij de aankoop.

3. Voer een plaatselijke behandeling uit

Een actieve aantasting door huisboktor blijft doorgaans beperkt tot de spinhoutzone van naaldhout en kan je zelf behandelen met vloeibare insecticiden, verkrijgbaar in doe-het-zelfzaken.

Diepere injecties in het kernhout zijn meestal niet nodig. In het uitzonderlijke geval dat ook het kernhout actief is aangetast, is een diepere injectie aan te raden.

Ook het afsteken (met een beitel of steekmes) van het aangetaste spinhout is overbodig: het verzwakt het hout en de onderdelen zien er nadien erg gehavend uit waardoor soms de verwarring ontstaat dat de aantasting nog actief is. Borstel volledig verpoederd hout wel eerst even uit alvorens een insecticide aan te brengen.

4. Opvolging

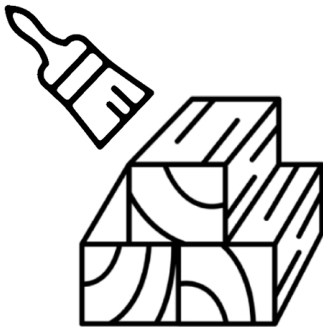
Blijf ook na een behandeling de activiteit door houtborende insecten monitoren. Het volledig elimineren van houtborende insecten in een complexe zolder kan zelden worden bereikt. Het is eerder een langdurig proces waarbij de focus ligt op het 'onder controle houden' door een combinatie van maatregelen gericht op voorkomen, blokkeren, opsporen, beperken en enkel indien nodig bestrijden.

Aantasting huisborktor in de makelaar.

Aantasting huisborktor in de bebording.

Oppervlaktebestrijding met vloeibare insecticide.

WAT VERMIJDEN? WAAROP LETTEN?

- Breng na de bestrijding een registratieplaatje aan bij de ingang van de behandelde ruimte waarop de datum, de gebruikte producten (en de werkzame stof van het product) en de naam van de uitvoerder vermeld staan. Dit is interessante informatie voor de opvolging alsook een waarschuwing voor bezoekers wanneer een insecticide op solventbasis werd gebruikt.
- Gebruik nooit een oude voorraad insecticiden zonder dat je weet wat de samenstelling is. Ze zijn meestal bijzonder schadelijk voor de gezondheid. Insecticiden zoals lindaan en deltamethrine zijn niet meer toegelaten.
- Zijn er vleermuizen of kerkuilen aanwezig? Behandeling van het hout kan alleen in de periode dat de dieren er niet verblijven. Contacteer de respectievelijke werkgroepen op www.natuurpunt.be of www.kerkuilwerkgroepvlaanderen.be om te bekijken welke periode het meest geschikt is.
- Indien je zelf insecticiden gaat gebruiken, zorg dan voor voldoende zelfbescherming volgens de richtlijnen van de fabrikant.

MEER INFO?

Verwante onderhoudsfiches

- [Houtborende insecten opsporen \(2023 - OF3.3.1\)](#)
- [Meest voorkomende houtborende insecten \(2023 - IF3.3.2\)](#)
- [Houtborende insecten bestrijden \(2023 - OF3.3.3\)](#)
- [Overzicht bestrijdingsmethoden tegen houtborende insecten \(2023 - IF3.3.4\)](#)
- [Wegwijzer bij houtborende insecten \(2023 - IF3.3.5\)](#)
- [Grote klopkever bestrijden \(*Xestobium rufovillosum*\) \(2023 - OF3.3.6\)](#)
- [Kleine houtwormkever bestrijden \(*Anobium punctatum*\) \(2023 - OF3.3.7\)](#)

Onderhoudsbrochure monumentenwacht

- [Dieren in en op gebouwen: Insecten](#)
- [Biologische aantastingen in hout](#)

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
btw-nr. 0445.321.852
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

monumentenwacht
Vlaanderen vzw
een initiatief van de Vlaamse provincies